

רוגל אלפר
מתכוון לקאמבק של פרץ (עמ' 10)

ניסן שור
מגדיר את הקול (עמ' 87)

24

האקטיביסט

דניאל פרידמן,
שר המשפטים
מעורר המחלוקת,
מסמן מטרות
ועונה למבקרים
משה גורלי ושני מזרחי

וישגור של אהרן ברק מבס נשיא בית המשפט העליון איימה להחזיר את כתבי המשפט מחוסי צבדה, ברק היה רשות שנויה במחלוקת, שסיפקה עימותים מפורזים וכותי דות ראשיות. כימים שבסוף נה, היו אלה היועץ רובינשטיין ופריקליי סת המדינה עדנה ארבל ששילא

את החלל בקטגוריהם הפומביות והמתוקשרות. והנה, לפני תשעה חודשים ירד שקט תעשייתי גרור על עולם המשפט. היועץ מני מוז עור הגיש כמה כתבי אישום קונסרבטיביים ליום, אבל זורית בניני, שורשה את ברק על כס העליון, הורה למקסיקות המסורתיות של פעילות ענפה מאוחר הקלעים לעומת אפס כותרות לפנייהם.

כל זה השתנה בשבוע אחר, בסוף חודש ינואר הורשע שר המשפטים דאז חיים רמון בטענה מנונה בבית המשפט פס כחל אביב. בין טכריה החריפים ביותר של החלטת השופטים (שהתקבלה פה אחד) היה פרופ' דניאל פרידמן מאוניברסיטת תל אביב. במאמר ב"דיעות אחרונות" שבו תרמו "משפט רמון" קבע פרידמן כי "ישראל נמצאת בדרך כה למדינת משטרה... חברי הממשלה וחברי הכנסת כפופים למעשה ליועץ המשפטי, הפועל בחסות בני המשפט. הם מכינים שביר להגיש כתב אישום נגד איש ציבור או חבר כנסת, ובכך להביא לחיסולו. הרמוקרטיה הישראלית פועלת אפוא רק למראית עין".

את מי שעקב אחרי פרידמן, הדברים לא הפתיעו. מאז טורפדה מועמדותה לבית המשפט העליון של סקורבנו ושפתו לכתיבה האקדמית פרופ' גילי כהן, היה פרידמן מן המתקפיה הבולטים של המערכת המשפטית. תחומה האמיתית נפלה שלושה ימים מאוחר יותר, עם ההכרזה על מינוי פרידמן למחליפו של אותו רמון כשר המשפטים של ישראל. המינוי נתפש כסריון ארום שנוסף ראש הממשלה בפני מערכת המשפט, סוג של הכרזה מלחמה.

התנגלותו של פרידמן מאז, הרפורמות והעימותים המתקשרים שלו, לא שינו את הרושם. והעולם המשפטי נחצה בין מכרכיו ומקלליו של השר החדש. השיא הגיע כבנס עורכי הדין באילת בשבוע שעבר. היועץ מוז, העומד בראש ועדת איתור לבחירת פרקליט המדינה, תבע להרחיק את הפוליקטיקאים מהמינוי - במיוחד כשהפרקליט הבא יצטרך להכריע אם להגיש כתב אישום נגד ראש הממשלה אהוד אולמרט בתיק בל"ל, שמוח מנוע מלטפל בו. פרידמן, הסבור שעל הרעדה להציע לממשלה מספר מועמדים כדי שהיא תבחר מכיניהם את הפיקליט, כינס מסיבת עיתונאים מאולתרת, שבה תקף את מוז. "היועץ העמיד לדין את שר המשפטים

משה גורלי ושני מזרחי
צילום: פלאש 90

"הטענות על שחיתות מופרזות"

שר המשפטים דניאל פרידמן מטלטל כבר ארבעה חודשים את המערכת שהוא מופקד עליה. בראיון מקיף ראשון הוא עונה למתנגדיו ("הציגו אותי ל'הזוי' ו'זמנהוני' ללא בסיס עובדתי") ופורש את משנתו האידאולוגית: החזרת הכוח לפוליטיקאים וסילוק בית המשפט העליון מעניינים שאינם בסמכותו. כשהמשימה תושלם, בית המשפט דווקא יתחזק, "כי הטענות נגדו ייעלמו". והביקורת? "יש לי שליחות. מה שאני אספיק, אני אספיק"

דניאל פרידמן.
ציל: מורנו מונדלר לשינויים.
הם כשהשינויים הם בסופו
של דבר לסוגיה זה טבעי
הוא אחד מהגורמים החפשיים גם
"אלמנטים אישיים"

לא פעם הממשלה מחליטה ופקיד בכיר כזה או אחר אומר שהדבר לא נראה לו. ואם השר מתנגד, אז אומרים שהוא עבר עבירה פלילית של הפרת אמונים או אולי פעל בניגוד עניינים. או שאומרים לו 'אחה שלפן', כמו שאומרים לי"

"אני לא מסכים לביטוי הזה 'עוקף בג"ץ'. הכנסת זו הרשות המחוקקת. יש אינספור דוגמאות שהכנסת לא מקבלת את הלכת בג"ץ, וזה לגיטימי. כשבית המשפט מבטל חוק, אפילו במדינה עם חוקה, יש מגבון שיכול לשנות את החוקה"

ונסתחים נגד פוליטיקאים בישראל. "צריך לראות עד כמה מדובר בזכרים המודים. מה אחר כתבי האישום שהוגשו והאזנו הקטן עד יותר של הרישום. יש מספר עצום של חקירות שלא התממשו. פתחו לחוקי ריגולין חוק, החוקיק אותו פתחו כמה שנים וסגרו. ממתינת התורעה הציבורית, עצם פתיחת החוק זה סימן שהפוליטיקאי מושחת, וכשהחוק נסגר לא נזכרים את זה. איבדתי ראשי הממשלה האחרונים בישראל נחקרו ואף אחד בידי תיים לא הועמד לדין. כשנפתח הליך ללא כמים זה מונע גם בפוליטיקאי וגם בדמוקרטיה. זה יוצר דהלגטימציה של התהליך הדמוקרטי".

לשר המשפטים לא חסרות דוגמאות למקומות שבהם בית המשפט מתערב בתחומים של הפוליטיקאים. הנה, רק בשבוע שעבר ביטל הרבם של שילוקה שופטים בראשות הנשיאה ביי גיש (רייבט התיקה של פרידמן) את החלטת הממשלה למנון את בתי המספר בשרות בסיסית "המרחבים המוגנים", וזוהר לבי גם בסיסית "המוגן המלא", וזוהר יותר במאות מיליונים. פרידמן נרשם פעמיים. גם מעצם החלטה וגם מחשבת עיות שבה התקבלה. "ישנה רעה שהחלטה שנוגעת לחלף את המשפטים אינה שפטיה", הוא אומר, "נות לקבל אותה כשמוזכר בעניינים שפוליריים. נניח שיתברר שיש הרבה הרגים בתאונות דרכים כשכביש שבין כאר שבע לאילת, וכי כבישים הרי יש יותר הרגים מאשר מקסאמים. או מהו האם בית המשפט יורה להכפיל את רוחם הכביש כדי לחסוך בחיי אדם בלי להתחשב בשאלה מאיפה יגיע הכסף?".

אבל בשנאימק מציג לממשלה אתגר מיד נמצאים משאבים. "אתה משווה בין בית המשפט העליון לנאירמקו".

לא, אבל אני נקוד בו כדי להוכיח שאין קרובה בטענת הקצאת המשאבים. "לא אמרתי שהקצאת המשאבים היא קרובה. הממשלה יכולה להתחשב ברעות קהל, בהפגנות, בלחצים ציבוריים וכל שכן. אבל לכל אלה אין תמכת, והיא החליטה בית המשפט הוא מוסר שלטוני שאינו מתחשב אלא חוליה. זה עניין אחר לגמרי. בג"ץ מוכיח שוב שבחשית עילת הסביבות אפשר להתערב בכל החלטה של הממשל. מינויים בשרות הציבורי, איך למנון טנקים, שירות בצבא".

ומה חרש בהו? "זה שבוטל כאן זו הטבעיות שבה אומרים למדינה מה לעשות. בעבר, או שהיו החיים עתידה כזו על חסי או שהיו מכנסים שנעה שופטים להרכב מורחב". על מנת לשנות את מהלך העניינים הזה גיבש פרידמן את היוזמה הכי מעוררת מחלוקת שלו: הצעת החוק לסיה הכנסת הוכל להתגבר ולהכשיר חוק שבית המשפט פסק על ביטולו. למרות הביקורת נגדו, הוא טוען כי חקיקה שכזו רק תחוק את המערכת ולראיה "היתה הצעה ממש מקבילה

אולמרט. אינו מתערב או נוגע באף חקיקה שלו

ברק. גם הוא גיבש הצעה להפיכת החלטות בג"ץ בכנסת ברוב מוחץ

השרים - עלי רק מתח ביקורת, בינתיים. אני רואה בעצמי בר מול", אמר פרידמן, ועודר טוב תגובת הרישית בתקשורת ובמערכת הפוליטית. השבוע ביקש שר המשפטים להוריד את מפלס הלחכות כהצעה. בראיון הזה הוא מבקש להפסיק את העיסוק בו ובאישיותו, ולדבר באופן ענייני על היוזמות והרעיונות שלו. "תראה לי משהו אחר שעשיתי, רציון אחר שהצעת, שאינו מביד ואינו רפוי", הוא אומר. "אתה טורח את הטענות נגדו ורואה איזון לתן שום קשר עם העובדות".

או ברא נתחיל בעיקר: מתנגדיך פועלים שהובאת מנקשה במערכת המשפט על הרשעת רמון, ועל מנת לתקוע סקלות בוליווי חקירת ראש הממשלה. "איך אפשר ל... בר חסר כביס שכזה? אינני מתערב או נוגע באף חקיקה שלו".

מה באשר לטענות על מינוי פרקליט המדינה? "אחשף בפניכם רילמה אישית שלי. נניח שרעתי תתקבל ואני אבחר את אחד המועמדים שתציע הועדה. האם לא אכשיל בכך את ראש הממשלה ויכלה לחזור תופעת ויגד נגדו. גם אם אבחר את האדם והתאים ביותר, התקשורת תסנער עליו ויגידו שכתבתי ונת ואיש שידחה את ראש הממשלה, וכי ייווצר על הפוך ללא כל חתר".

אתה יודע שחוקרת ריגולני? "אולי כן, אבל לא יודע מה הפסיע עליה במפעל ואינני אומר זאת. ריגור על הועדה שמונתה בידי אולמרט ולכן אם חס וחס לילה היה הוא תוכנה ברא המשפט העליון בלי שניתנת לאדם כל שתקבע אחריות, או סימן ש... לפחות זה מספיע על התר מית של המבצאים".

אם כבר תרמית, המסויבות בין המאמצים שכתבת לפיקוד ויך עוררה המיוזות. "ביקורת על המערכת כתבתי גם בעבר. אפשר לראות מא' מרים שכתבתי בעניין דרעי ואבו חצירא. אין ספק שפרשת גלי בוח העלתה בעיה שלא הכרתי בעבר, במדיניות המינויים. החלטתה מעשית בבית המשפט העליון בלי שניתנת לאדם כל והדמנות להשיב על הטענות נגדו. שומעים על סתנת תלונה שממתיירים מהאיש ועד היום לא ראו אותו".

מבקרין פועלים שהרענתחות שלך מערערת את אמון הציבור במערכת המשפטית. "אם הכוונה בדבר האלה היא שיש כאן מערכות שאסור לנקר אותן, או שיש מעל לכל ביקורת, אינני מסבל זאת. אם כבר נעשתה דהלגטימציה במדינה הזו, חרי שהיא נעשתה לפוליטיקאים ולא למערכת המשפט".

בג"ץ מתערב בכל החלטת ממשל

במילים האלו מסתרת תמצית האנג'ורה של שר המשפטי סים. פרידמן מעוניין להחזיר לפוליטיקאים את הכוח שבית המשפט, לדבריו, גזל מהם. "בית המשפט השר לערכאות ערער על החלטות הממשלה", הוא אומר. "ישני תהליכים קרו פה: האחד, משפטי ציבה. הממשל המשפטי - בתי המשי - פס, היועץ המשפטי וגם היועצים המשפטיים של המשרדים - צמצמי ונרעו מהמסכות של הממשלה. השני, התעצמות הבידוקרטיה שלקחה לא מעט ממסכות הממשלה. לא מעט הממשלה מחליטה בכיר כזה או אחר אומר שהדבר לא נראה לו. ואם השר מתנגד, או אומרים שהוא עבר עבירה פלילית של הפרת אמונים או אולי פעל בניגוד עניינים. או שאומרים לו 'אחה שלפן', כמו שאומרים לי".

אבל השויתות בפוליטיקה אינה הפצצות. "הטענות שמושמעות נגד פוליטיקאים על שהינות הן מפורות".

למה מפורות? תראה את הכמות העצומה, הפיכת התקדים בעולם המערבי, של הליכים פליליים שנפתחו

השופטים מחילים נורמות שהם לא מעריכים שחלות על עצמם. ואז בית המשפט נפגע. פתאום אומרים לו, 'אתה דורש מאחרים, אבל תסתכל על עצמך'. זו אחת הטענות שעולות באופן קבוע נגד השופטים ובתי המשפט

"נניח שדעתית התקבל ואני אבחר את אחד המועמדים לפרקליט המדינה שתציע הוועדה. האם לא אכשיל בכך את ראש הממשלה? יכולה לחזור תופעת וינוגרד. גם אם אבחר את האדם הכי מתאים, התקשורת תגיד שבחרתי את האיש שיזכה את ראש הממשלה"

זה מצב לא רצוי. אין לכך שום קרבה סמבילה בוועדה בין הח'כים, חבר אחד מהקואליציה והשני מהאופוזיציה. גם נציגי לשכת עורכי הדין באים מסייעות שונות.

ואם בוועדה פרידמן מבקש רק לצמצם את השפעת בית המשפט העליון, הוא מעוניין לבטל כליל את מעורבות נשיאת בית המשפט העליון בכל המינויים בשירות המשפטי ציבורי. העניין התעורר לאחרונה באותו ויכוח על ועדת האיתור לבחירת פרקליט המדינה שאחד ממכריה הוא שופט שממונה בידי נשיאת העליון. "גרמה לי שזה מוסכם גם על היועץ המי שפטי לממשלה", אומר פרידמן, "נשיאת בית המשפט העליון לא צריכה להיות מעורבת במינויים בפרקליטות. צריך לנתק את הקשר בין בית המשפט העליון לבין הפרקליטות".

גם בשאלת מינויו של היועץ המשפטי לממשלה מער פרידמן לחוק את הפרקליטאים, ובמיוחד את המשפחה "החוק בישראל", הוא אומר, "יובע שאת היועץ המשפטי לממשלה מסנה המשפחה. כך היה תמיד במשך עשרות שנים. גם עור פרושת בריאודחבורן, שעסקבותיה קמה מרומה ציבורית. או במקום להגיד לממשלה 'טעמים', תבחרו יועץ אחר, כפי שאבחר אליקים רובינשטיין, החליטו שהממשלה לא תבחר יותר את היועץ. הסמכות עברה לוועדה ובסוף התגלגל נותנו, כמו שאומר אמנון רובינשטיין, המדינה החידה בער לם שבה המשפחה לא יכולה למנות יועץ משפטי".

בי הקמפינה במינוי בריאודחבורן הובחנו שמופס שהפוליטיקאים לא יעסקו במינוי רגיש כזה.

"זה נראה לי הגיוני אם המשפחה תיכשל בפעולה כזאת או בית המשפט או איזו ועדה ינהלו את הצבא לא תהיה יותר רמקוטיה אם אחרי כל כישלון יקחו עוד ועוד סמי כריות מהממשלה. היתה פעם אינפלציה עצומה. המשפחה כשלה. או מה, נקים גוף עצמאי שינהל את הכלכלה".

מישאל חשין. "לא בטוח שהוא עומד בנטל הריסון"

יילי נהן, מקורבתו של פרידמן. "המושה שלה העלתה בעיה שלא הכרחי בענף"

קרמניצר? היה צריך לאזן אותו

נעזיב לרבע את הוויכוחים העקרוניים. איך אתה כבול מצליח לעבור עם בינוי אחרי כל מה שכתבת בנוגדה? "עובדה שהדבר נעשה. אין לנו מנעים של יוסיים. יש מינוי שופטים והנושא הזה מתנהל במלא המרחץ והעוצמה שלא היו רוגמתם בעבר. הקמתי בית משפט מחוזי נוסף ואני גופה לשיתוף פעולה. יש נושאים שהיא מעלה כפני, אם הבקשה עניינית אני מקבל אותה. שנינו שתפסים לשאיפה להגדרת התקנים (לשופטים)".

והצילתם מהז?

"הוכחה לי תוספת תקנים. אני מצפה לעשרות כבר בשנה הקרובה".

בעליון יש המישה תקנים סגויים שעלולם מתהרים כרגע 12 מועמדים, איך זה שאין ביניהם אסילו איש אקדמיה אחר?

לוא של ברק שסוכמה עם רמון. היה הנדל, והוא עדיין ישנו, ביחס למספר הח'כים הדרוש. אני הצעת 61 והם 70.

זה הברל מותרת. 61 זה קואליציה, זה אומר שהממשלה מתגברת על בית המשפט ולא הכנסת.

"למדת שהברל מותר. בישראל קשה מאוד לקואליציה לגייס 61 חברים. אל תסכרו שבמקרה כזה כבר היה פסק ריון, יש תקשורת ודעת קהל שיתמכו בו. היכולת של המשפחה לגייס רוב במקרה כזה היא קשה מאד. בכל מקרה, מספר הח'כים הדרוש עדיין מותר לריון, אבל להגיד שהצעה כזו באה להרוס את בית המשפט להפך, זו הצעה שמחוקת את בית המשפט. היום ביטול חוק מעורר דעם אדיר. רבים אומרים שזו מהפכה אנטי דמוקרטית, והיו הצעות לבית משפט לחור קו שלא קיבלו. הצעה שלי נחנת לגיטימציה להתערבות שיפוטית זו הביטול יפעל במסגרת ובנושפנה שהכנסת יצרה. מי שאומר שזה הרוס, תלוס מהעובדות בפועל".

ובכל זאת, אתה מתקשה לשכנע בבורר בוונותך.

"כל מערכת מתנגדת לשינויים, גם כשהשינויים הם בסופו של דבר לטובתה. זה סבבי שבאשר מתנגדים מחפשים גם אלמנטים אישיים. זה לא מפתיע, הדברים צריכים להבחן לגופם. מה שאני עושה - גרוע או טוב - זה המבחן".

השבוע טוב הוא שמת בהתנגדות לבינון על יורי קורוב יחוק אריתמטארה, שנפסל בבית המשפט.

"אני לא מסכים לביטול הזה 'עוקף בנין'. הכנסת זו הרשות המחוקקת, יש ארנסטר וזמנאות שהכנסת לא מקבלת את הלבוש בנין זה לגיטימי. כאשר בית המשפט מבטל את אפילו במדינה שיש בה חוק, יש מנגנון שיכול לשנות את החוק, או להכריז את החוק שבוטל אם הוא ראי בעיני המחוקק.

"במקרה של הצעת ח'כ איתו, מחלקת החקיקה טוענת שבנין ישמל טוב את החוק. לכן ביססתי מהם למצוא פתרון כדי להעביר את החוק באמצעות תיקונים שהצעת. גיי שתי היא שתפקיד היועץ הוא למצוא דרך לבצע, ולא סיי בות שלא לבצע".

מה אתה אומר על האופן שבו מצינים אותך בתקשורת ער כזה?

"אם אתה עושה יתבו עליך, ולא תמיד בעדך. אין לי טענות לתקשורת. ועם זאת, יש תכנות שמעניקות לי תארים ללא כל בסיס עובדתי כמו 'שלם', 'חור', או 'מהונני'. אז איך אתה יכול להתמודד עם זה? המסע של עיתון 'הארץ' נגדי כל כך אמיציונלי וקיצוני, כל כך מנמיח חור גרדי, ער שזוא מערער את האמינות שלו עצמו. אינני יודע מי עומד מאחורי המפייץ שלו, אבל 'הארץ' הוא אפיוציה לפוליטיקה ובעל השקפת עולם קרובה למרצ. לכן הוא תופח לי מי שנכנסה לגרוע מסמי סת בית המשפט, שבעיני העיתון קרוב לאנדרה הו".

לנתק את הקשר עליון-פרקליטות

אחר המחלוקת הראשונים של פרידמן הוא לפרק את של' סך שופטי העליון בוועדה לבחירת שופטים. יחסינו כרתיבה את הוועדה מהטעם שביום כרובם שילוש שופטי עליון ל-11 חברים, מתוכם רק חבר אחד מהעליון - הנשיאה בינוי. "אתה הטענות שפגיעה ביותר בבית המשפט העליון היא עניין המיו גויים", מסביר פרידמן מדוע גם הפעם יוחתנו רוחאן מחוק את בית המשפט. "אם הוועדה לבחירת שופטים לא תישלם יותר בידי שופטי העליון, הטענות האלה ייעלמו".

אפילו אם מקבלים את חידויון הזה, אתה הושת מורחבה אל הקצאה מרוביגמיות של שופטי העליון מרונדו למיטול ממנום מורחמ של השפעתם במינויים לבית המשפט העליון, 'ראשית. נוסמו העיסרון שאין רוב לפוליטיקאים בוועדה. במקום שני שופטים עליונים ויבוא שופטים אחרים. עדיין יש מספר רצני לשופטים, אבל לא יהיה עוד בלות של שילוש שופטי עליון מתוך תשעה חברים".

בלוק שמחווה בעיה מבחינתך.

אהוד אולמרט מקבל את פניו של חיים רמון, עם שובו לכנסת לאחר ריצו עונשו. "אין מיעה חוקית לחרות של רמון לממשלה"

"המסע של עיתון 'הארץ' נגדי כל כך קיצוני, עד שהוא מערער את האמינות שלו עצמו. 'להארץ' יש השקפת עולם קרובה למרצ, לכן הוא תוקף כל מי שמנסה לגרוע מסמכות בית המשפט, שבעיני העיתון קרוב לאג'נדה הזו"

"מבקר המדינה אינו צריך לעסוק בחקירות פליליות. זה אינו תפקידו. נביח שהוא שומע שאיש ציבור קיבל כסף, האם צריך לחקור מי נתן ומי קיבל? האם צריך להתחיל לגבות עדויות? לא, עליו להעביר זאת ליועץ המשפטי לממשלה"

"הבקשה הגיע אלי לאחר שאקבל את תגובת הפרקליט-טות. אפשר לסיקול דברים סקרו לאחר מכן פסק הדין, אם קרה משהו שיכול להשפיע".

מן הסתם קיבל. "נכון, והרלוונטיות שלו תישקל". האם הנשיא קצב צריך לפרוש מתפקידו? "אין אינה שאלה משפטית, אלא שאלה כמישור הציוני. הייתי מעדיף פרישה, גם אם יתברר לאחר מעשה שלא הייתה לכך הצדקה".

מה דעתך על הפרסומים בתקשורת מחקירות כבויה? "הרברים מתחקירה רולפים לתקשורת. כרגע שנעצר אדם מוכר הסלודויה מתכה לו בכניסה לחקירה. מישהו מביא אותה לשם. התהליך הזה מאוד לא רצוי. התופעה של פרי-טורים מוסרמים משלבים מוקרמים של החקירה, לפני שיש כתב אישום, היא מאוד לא רצויה".

לדעתך, חיים רמון חוזר לממשלה? "אין טוב דוגמה לפלישת המשפט לתחומים אחרים. אין מניעה חוקית לחזרתו של רמון. יש כביה ציבורית, ולכן יש סיכוי טוב שתוגש עתירה לבג"ץ ואז אולי יגידו שלא סביר למנות אותו. כך הופכים שאלה ציבוריות, באמצעות מבחן הסבירות, לשאלה משפטית, כשהחוק בעניין כביר לגמרי".

הריביות בין ראש הממשלה למבקר המדינה לינדנשטראוס הולכת וימקמת. האם לדעתך המבקר צריך לעסוק גם בחקירות, כפי שהוא סבור? "לא. מבקר המדינה אינו צריך לעסוק בחקירות פליליות. זה אינו תפקידו. כשהוא נתקל בחשד הוא צריך להעביר אותו ליועץ המשפטי לממשלה. נניח שהוא שומע שאיש ציבור קיבל כסף, האם צריך לחקור מי נתן ומי קיבל? האם צריך להתחיל לגבות עדויות מה ומה? לא, עליו להעביר זאת ליועץ".

תחקיר "מעריב" חשף סגמים המורים בחקירה ובמשפט כוליים אל-עביר (שהורישע ברצה הנתי סיקוס). האם תשקול לתת לו חנינה? "אני מתכה לעמדת הפרקליטות לגבש עמדה. אסקול הקמת ועדה בראשות שופט בריוס שתבחן את העובדות ותחליט אם יש מקום לחנינה. נבתי שאם נפלה מעות כפסק הדין הדרך היא משפט חוזר, אבל אינני שולל אפשרות לחנינה במקרה כזה, כשמעורר ספק משמעתי. הדבר הזה אפשרי".

לבסוף, שאלה אישית. ארבעה חודשים אחרי המינוי שלך, התאהבת בתפקיד שאתה ממלא? "לא. התשובה היא לא. את החיים האישיים שלי הוא לא שינה לטובה. לא הייתי ער להרבה דברים, בעיקר למאבטי חים שמכבדים על חיי".

אז עם כל הביקורת והגזק האישי, למה לקחת אותה? "בכל זאת, יש תחושה של שליחות, ואני מאמין שאני יכול לעשות מספר דברים. מה שאספיק - אספיק".

הנשיא הנבצר קצב. ערוץ שיפוח, גם אם יתברר שלא הייתה הצדקה

נעמי בלומנטל, בעניין החנינה, אפשר לסיקול דברים שקרו לאחר מכן פסק הדין

"מכיוון שהמסע של בית המשפט העליון אין אף אחד, ואני בוודאי לא אחראי לזה. את זה יצרו סודי. במשך מרבית ההיסטוריה של העליון לא היו אנשי אקדמיה. רק בתקופת ברק היה יותר מאחד". ערשה הרבה שאם נילי בוק לא שם, מבחינתך שלא יהיה אף אחד. "לא. כוונתי מכתיב וגם כתבתי שגם הות גביון ומרכי קרמניבד ראויים".

אז למה לא הצעת אותה? על קימנציר לפחות נראה שניתן לגבש הסכמה. "היא שיד לצד אחד של המפה, ואז צריך שניים כדי לאזן והשאלה אם יש רוב לצדיו? שבוה. כרגע זה לא נראה לי ריאלי".

באחרונה וידה כי מועמדים לעליון ישאלו על עמדותיהם בנושאים שונים, בין השאר בנוגע לאקטיביזם השיפוטי, שאתה מפתתגווי. זה לא בעייתי לשאול שופטים על עמדותיהם הפוליטיות כחלק מהליך המינוי שלהם? "ברעדת המשנה של הוועדה, שאינני משתתף בה, תברים ישאלו מה בעי. זו תלוזה של כניסת בית המשפט לעניינים פוליטיים. מדובר רק על ועדת משנה. קיימת אפשרות לשייטע מה בפני מליאת הוועדה, אבל אין תוכנית כזו".

מה דעתך על השתתפותם של שופטים בחנינות פרטיות כמו חתונות או ביי מצוות של עורכי דין? "מה היו אמרים אם הפוליטיקאים היו משתתפים כשכתי המשפט מצביים איהו דף התנגדות לפוליטיקאים - בענייני מינויים או כללי התנגדות אחרים - אז כרוד שורף הוא לא טובל להם, ואז נשאלת השאלה מה יהיה כשרשויות אחרות של השלטון לא עומרות בהן הוה".

אתה רומז לכך שהשופטים מופרים את עצמם מנורמות שהם מחילים על אחרים? "זה מחילים נורמות שהם לא מעריכים שחלות על עצמם. ואז בית המשפט נפגע. פתאום אמרים לו 'אתה הודש מאך הייט, אבל תסתכל על עצמך'. זו אחת הטענות שעולות באופן קטוע נגד השופטים ובתי המשפט".

כללי האתיקה החדשים לשופטים יודוסמו בקורב. בימים שסכס שופטים בריוס מרכים להתכתב או להתדיין בנושאים ציבוריים שונים, מבקש פרידמן להכליל את סעיף 10, שאינו מדיב אנגם שופטים בריוס אך מדיב כנויהו דף, או ציי פייה לאימץ הריסן השיפטי גם כפנסיה. "לא בכוח שה שופטים מישראל חשין ואלויה כבצא עומרים כנסל הוה", הוא שבע. חשין, כוכור, אמר לאחרונה ש"פרידמן תתם על כתב חכ כלפי אלמרט כשמנה לשר, וכעת הוא מודע איתו".

לא התאהבתי

עמרתיו של דניאל פרידמן אינן מוגבלות ליהסי המי שפט הפוליטיקאים, ובחודשים האחרונים הוא סייע בה עברת חקירת חתרנית מבית הוצרי של שלי יחיטוביץ. גרעון סער האחרים. בין השאר הוא תומך בהגדרת תשלוי מים לחיילי חובה, לניצולי שואה, לבוראים כנגב; באיסור חישוב התשר לעמדת האוצר. תחום נוסף המראיג את פריי רמן מאוד הוא התנגדות הפשע המאורגן: "פשיעה מאורגנת היא סכנה מאוד חמורה. סכנה אחת היא גניבות רכב ומתכת שנעשית בצורה מקצועית בידי קבוצות. אין כאן איום על מערכת אכיפת החוק הודי מה שהמערכת אינה אפקטיבית. הסכנה האמיתית בפשיעה המאורגנת היא ביכולתה לשכש את הליכי האכיפה נגדה. השפעה ואיומים על ערים, חיסור לים של ערים, איומים על שיפטיים נושא שעליו הוא מסרב לפרט - ס.ב. ו.ג. כרגע שקבוצה מאורגנת יכולה לשכש את הליכי המשפט נגדה, זו סכנה חמורה ביותר".

חורת בינוי (מימין) עם פרידמן "עוגה שאנוגנו מצליחים לעבון יחור"

